

Vlaams-Nederlandse Vereniging
voor Nieuwe Geschiedenis

Publieke schuld in de Vroegmoderne Nederlanden

Jaarcongres van het VNVNG
Amsterdam, Spuistraat 134
vrijdag 25 oktober 2013

www.vnvng.eu

In samenwerking met:

Vrije
Universiteit
Brussel

Institute of Early Modern History

www.iemh.be

De hoge schulden die staten meetorsen, geven de laatste jaren meer dan ooit aanleiding tot publiek debat. Die publieke schuld heeft een lange geschiedenis. Tijdens de Nieuwe Tijd gingen staten in Europa voor het eerst schulden aan op de lange termijn, door die te dekken met hun permanente inkomsten uit belastingen. De vooraanstaande Amerikaanse historicus James D. Tracy stelde in 1985 in zijn monografie *A financial revolution in the Habsburg Netherlands* zelfs dat deze revolutionaire vernieuwing voor het eerst in de Nederlanden, en meer bepaald in Holland plaatsvond. Sinds het verschijnen van dat boek is het idee van de Hollandse financiële revolutie verder uitgebouwd, maar nog nauwelijks systematisch in een comparatief kader geanalyseerd. Slaagden andere gewesten er inderdaad niet in om hun financiën te hervormen? En zo ja, wat stond het overnemen van Hollandse innovaties in de weg? Recente literatuur heeft het idee van een Hollandse, zestiende-eeuwse financiële revolutie genuanceerd door te wijzen op lange-termijn ontwikkelingen die al in de dertiende eeuw een aanvang namen en zich ook buiten Holland manifesteerden. Bovendien hebben Vlaamse onderzoekers aandacht gevraagd voor ontwikkelingen in Vlaanderen en Brabant, in de vijftiende en zestiende eeuw, die sterke overeenkomsten vertonen met wat er in het noorden gebeurde.

De Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Nieuwe Geschiedenis organiseert op 25 oktober in Amsterdam haar jaarcongres 2013 rond dit thema en verzamelt daartoe historici uit Noord en Zuid die in debat zullen treden met James D. Tracy. Zij zullen nieuw archiefonderzoek presenteren en zo hun licht doen schijnen op het ontstaan en ontwikkelen van publieke schulden in de vroegmoderne Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. Een thema met een hoge actualiteitswaarde.

Inschrijven kan door zich vóór **21 oktober** aan te melden bij E.M.Geevers@hum.leidenuniv.nl en door het overmaken van

€20 (€10 studententarief) op een van de volgende rekeningnummers, met vermelding "Jaarcongres 2013":

-voor Vlaanderen IBAN BE96 0682 3425 2805

BIC : GKCC BE BB (VNVNG te Brussel);

-voor Nederland 4709880 (VNVNG te Leiden)

Incl. koffie, thee, lunch en receptie.

PROGRAMMA

- 10.00** Ontvangst met thee en koffie
- 10.30** Opening door voorzitter Joop Koopmans
- 10.35 Ledenvergadering, inclusief financieel verslag
- 10.55 De nieuwe bundel van de Vereniging wordt opgedragen aan de recent overleden Em. prof. dr. Jan Roegiers en zal worden aangeboden aan de heer Roel Roegiers.
- 11.00** **James D. Tracy** (University of Minnesota): "The Age of Fiscal Intermediation in Europe"
- 12.00** Lunch
- 13.45** **Rudolf Bosch** (Rijksuniversiteit Groningen): "'The burden of tradition'. De relaties tussen stedelijke en gewestelijke publieke financiën, belastingen en schuldenlast in Gelre en Holland, 1300-1600"
- 14.15** **Jeroen Puttevils** (Universiteit Antwerpen): "Een druppel op een hete plaat? De bijdrage van loterijen aan de Nederlandse publieke financiën in de vijftiende en zestiende eeuw"
- 14.45** Koffie en thee
- 15.05** **Jaco Zuijderduijn** (Universiteit Utrecht): "Een Gordiaanse knoop ontward? De politieke motieven achter de laat-middeleeuwse collectieve publieke schuld"
- 15.35** **Nicolaas De Vijlder** en **Michael Limberger** (Universiteit Gent): "Overmatige schuldopbouw, handel met voorkennis en schuldherschikking. Het beheren van vroegmoderne stedelijke schuld - de casus Antwerpen (1575-1749)"
- 16.15** Discussie, ingeleid door **Marjolein 't Hart** (Huygens ING, Den Haag)
- 17.00** Afsluiting en borrel